

Én klinik – fire kvinder – hundrede år

En unik kvinde- og kulturhistorie i Kolding

TAK TIL SPONSORER:

**Sparekassen Koldinwgs
Fond**

**Cand. Pharm.
Povl M. Assens Fond**

**Kvindernes Bygnings
Fond**

INPRINT
TRYK PÅ SERVICE · SERVICE PÅ TRYK

STATENS KUNSTFOND

Sydbank
Hvad kan vi gøre for dig

Danske Bank

Indhold

Forord	4
Nielsine Nielsen (1850-1916): Pionér og monopolbryder	6
Vilhelmine Nielsen (1877-1959): Mønsterbryder med et kald	8
Katrine Ebbehøj (1896-1985): Sin mands hustru	10
Lise Juhl (1928-2014): Solist på fuld tid	15
Inger Juhl: Arvtager og netværker	16
Finn Olav Hansen: Forebyggeren og fitness'eren	18
Astrid Vase: Med individet i centrum	19
Lotte Birkelund: Drømmen om egne patienter.	20
Fremtidens læge: En læge er en læge, eller?.	21
Den kønnede klinik.	22
Klinik 100 år – et frivilligt projekt.	23

Forord

Det er med stor glæde og ydmyghed, at jeg på vegne af frivilligruppen **KLINIK 100 ÅR** og klinikken Vase, Juhl og Hansen vil sige tusind tak for muligheden for at udgive denne publikation i forbindelse med udstillingen om klinikkens 100 års jubilæum.

Klinikken har det særlige kendetegn, at en af de første kvindelige læger i Danmark, Vilhelmine Nielsen, startede den i 1916, hvorefter den har været drevet af kvindelige læger i en ubrudt linje. Disse kvinder og klinikkens nuværende læger portrætteres i det følgende. Samtidig fortælles en udviklingshistorie om faget medicin, der siden 1885 er gået fra at være et rent mandefag til i september 2015 at have lige mange kvinder og mænd. Klinikken er derved et billede på den udvikling, der generelt er sket med hensyn til kvinders erobring af uddannelses- og arbejdsmarkedet.

Dette eventyr har en gruppe frivillige fundet værd at fejre.

Desuden har Kolding Kommune og flere fonde valgt at støtte projektet økonomisk. Det siger vi mange tusind tak for.

Uden det store arbejde udført af medlemmerne i frivilligruppen **KLINIK 100 ÅR** havde udstillingen og denne publikation ikke været mulig. En særlig tak skal lyde til frivilligruppens leder Dorthe Christiane Zinck Iversen, hvis ukuelige energi, uvurderlige overblik og imponerende indsigt har gjort, at projektet har set dagens lys.

Samtidig sender jeg en taknemlig tanke til min mor, Lise Juhl, den tredje kvindelige læge i rækken, som i 1997 skrev en historisk artikel i Vejrlægen (lægetidsskrift i det tidligere Vejle Amt) om klinikken og dens kvindehistoriske særkende. Den har dannet grundlag for arbejdet med udstillingen. Det ville have glædet min mor meget at se, at vi har taget handsken op, herunder også at jubilæet og udstillingen følges op af en undersøgelse om fremtidens lægeroller inden for almenpraksis og afholdelse af en offentlig sundhedscamp om fremtidens sundhedsvæsen. Fremtiden bygger som bekendt på fortiden.

God fornøjelse!

Inger Uldall Juhl, august 2016

Der er ikke
almindelig

Valgret i Danmark,

naar Kvinderne er uden

politisk
Valgret!

Dansk Kvindesamfund.

Wald, Jensen, Rødtved, Hennings & Eilers, B.

(Kvindehistorisk Samling)

Nielsine Nielsen (1850-1916): Pionér og monopolbryder

I 1875 skriver den 25-årige fynske kvinde Nielsine Nielsen historie ved som første kvinde at få adgang til Københavns Universitet. Ti år senere bliver hun Danmarks første kvindelige akademiker og læge og viser dermed vejen for de næste mange års kamp for kvinders ligestilling med mænd.

Efter universitetet får kvinder også adgang til Polyteknisk Lærestanstalt, Landbohøjskolen, Tandlægehøjskolen og Kunstakademiet, og frem toner en ny kvindetype: den selvforsørgende professionskvinde. Men ikke uden modstand. Nielsine Nielsen og de andre pionérer kaldes med reference til deres habitagtige tøj nedladende „habitkvinderne“ eller „kvinderne med de stive flipper“. Kvinder skal giftes og være husmødre, det byder tidens normer.

Næsten alle tidlige professionskvinder er da også ugifte, og lønnen afspejler, at de ikke forventes at have forsørgeransvar. Mænd i samme embeder får konsekvent højere løn. I 1895 udgør andelen af kvindelige læger under halvanden procent. Det går kun langsomt fremad. 120 år senere er lægefaget på vej til at blive et kvindefag. I september 2015 var der for første gang flere kvindelige end mandlige læger.

Vakt for valgretten

Efter turnus og studierejser nedsætter Nielsine Nielsen sig som praktiserende læge i København. I et samfund med massiv social nød. Epidemier har frit spil i industrialiseringens slumkvarterer, og de praktiserende læger kan ikke stille meget op. Sygesikring er en frivillig sag, som mange ikke har råd til. Det sætter lægerne i et svært dilemma.

Egentlig ville Nielsine Nielsen have været gynækolog, men det forhindrer den eneste danske gynækolog, F. Howitz. Til gengæld får hun stor betydning for Københavns prostituerede, da hun i 1906 udnævnes til kommunal venerolog. På det tidspunkt er hun også vakt for valgretten.

Satiretegning af "Habitkvinder" på restaurant. (Klods-Hans, 1900).

I 1890'erne står Nielsine Nielsen i spidsen for Kvindevalgretsforeningen, og efter århundredskiftet bliver hun aktiv i Politisk Kvindeforening og i det nystiftede Radikale Venstre.

Før sin død i 1916 opretter hun et legat for kvindelige lægestuderende og støtter oprettelsen af det første kollegium for kvinder.

Udadtil er Nielsine Nielsen altid behersket og rolig, men i sine erindringer giver hun frit løb for de urimeligheder og fordomme, hun havde mødt som en af sin tids kvindelige pionérer.

Nielsine Nielsen får stor betydning for Københavns prostituerede, da hun udnævnes til kommunal venerolog i 1906. (Gyldendals Mediearkiv)

Nielsine Nielsen (1850-1916). Første kvinde til at bryde mænds monopol på højere uddannelse ved at få adgang til Københavns Universitet i 1875 og ti år senere blive den første kvindelige læge. (Det kgl. Bibliotek)

Medicinske milepæle

Kilde: Sundhedsstyrelsen

- 1853: Den store koleraepidemi i København.
- 1880: 20% af alle spædbørn dør inden det første år af kolorine, en kraftig diarré.
- 1895: Verdens første røntgenbillede tages.
- 1900: 14% af alle dødsfald i Danmark skyldes tuberkulose.
- 1910: En ud af ti nyfødte dør under eller kort efter fødslen.

Vilhelmine Nielsen (1877-1959): Mønsterbryder med et kald

I november 1916 – samme år, som Nielsine Nielsen dør – kundgør en annonce i Kolding Folkeblad, at byen har fået en ny praktiserende læge ved navn Vilhelmine Nielsen med klinik i Østergade. Et særsyn i byens mandsdominerede lægestand.

Det er ikke første gang, ”Frk. Nielsen”, som hun siden altid kaldtes, bryder nyt land. Vokset op som sadelmagerdatter i Kerteminde ligger det langt fra i kortene at blive læge. Hun må slås for at komme igennem med sin vilje, både med familien og med tidens normer. Da hun efter hospitalsturnus vikarierer for landsbylæger, studser patienterne, når hestevognen ruller ind på gårdspladsen med „et Pigebarn bag!“, som hun mange år senere beskriver i et interview i samme avis.

Vilhelmine Nielsen er med andre ord en mønsterbryder.

Med denne lakoniske annonce i Kolding Folkeblad torsdag 16. november 1916 kundgør Vilhelmine Nielsen, at hun har åbnet lægeklinik i Østergade 15.

Men ikke mere, end at hun tilpasser sig tidens forventning om som karrierekvind at fravælge mand og børn. Kvinder må prioritere deres kald. Dog får hun på et tidspunkt en plejedatter. I øvrigt vrimler det med børn i hendes liv. Vilhelmine Nielsen bliver nemlig i 1917 skolelæge i Kolding, hvor hun får gavn af sine erfaringer fra flere børneafdelinger.

En tur hos skolelægen. (Arkivfoto)

Medicinske milepæle

- 1918: Den spanske Syge, en voldsom influenza hærger.
- 1921: Vaccine mod tuberkulose findes. Vaccinationer i Danmark fra 1936.
- 1928: Alexander Fleming opdager penicillin. Kommer til Danmark i 1944.
- 1937: Salg af prævention tillades i Danmark
- 1946: Skolelægeordning indføres ved lov.

Kilde: Sundhedsstyrelsen

Vigtigt med kvinders "Raaderum"

I 1937 flytter Vilhelmine Nielsen klinikken til Slotsgade 2, hvor hun også bor. På det tidspunkt har hun fået en stor og trofast patient-skare. Mange familier får hun et fortroligt og nærmest venskabeligt forhold til gennem generationer.

Som skolelæge huskes hun af mange ældre koldingensere som lidt alvorlig og tillukket, klædt i grov nederdel og flade sko. Det maskuline look fra Nielsine Niensens tid fortsætter i Vilhelmine Niensens generation, hvor der i snit kun uddannes fem kvindelige læger om året eller svarende til ti procent af en årgang.

Vilhelmine Nielsen opnår en stor respekt for sin indsats og er i flere år formand for Kolding og Omegns Lægeforening. Da hun sælger sin praksis i 1951, er det til endnu en kvindelig læge, Katrine Ebbehøj, hvilket hun formentlig var godt tilfreds med. I et afskedsinterview betoner hun vigtigheden af kvinders „Raaderum til at skabe sig en tilfredsstillende Position i Samfundet.“

Nielsine Nielsen fotograferet i forbindelse med et afskedsinterview i Kolding Folkeblad.

Katrine Ebbenhøj (1896-1985): Sin mands hustru

Nok får patienterne i lægeklinikken Slotsgade 2, Kolding, i 1951 en ny kvindelig læge og indehaver, men alligevel er der stor forskel på ”Frk. Nielsen” og hendes afløser, Katrine Ebbenhøj – kaldet Titte.

Titte Ebbenhøj er 55, da hun overtager klinikken, og i mange år har hun primært været sin mands hustru. Hun driver den da også kun halvdags, så hun kan nå hjem og spise frokost med manden, Erik Ebbenhøj, røntgenoverlæge på Kolding Sygehus.

De to træffer hinanden under studiet og kører professionelt parløb i de første år efter kandidateksamen, men da de stifter familie, prioriterer Titte hjem og børn og følger manden i hans karriere, som det er skik og brug på den tid. Det medfører også, at hendes forskning i blodsygdomme havner i skrivebordsskuffen. Hun slipper dog aldrig lægefaget helt og vikarierer i årene, før hun overtager Vilhelmine Niensens praksis, for læger i Koldings opland. Via sit ægteskab har hun desuden god føling med den medicinske

udvikling og tæt kontakt til sygehuset. Når hun henter manden hjem til frokost, besøger hun ofte sine egne indlagte patienter.

Med hat og cigar på sygebesøg

Selv om Titte Ebbenhøj først overtager klinikken i Slotsgade som midaldrende, når hun at blive en kendt lægefigur, der iført tweeddragt, filthat og cigar haster rundt på sygebesøg. Efterhånden bliver slidgigten i hofterne dog for meget, og i 1965 afhænder hun praksis til Lise Juhl. Forinden sørger hun for, at patienter, der står hende særligt nær, får et personligt besøg af hende og afløseren.

Den omsorg, Titte Ebbenhøj omfatter sin egen familie med, udviser hun også over for patienterne, hvilket ikke er ensbetydende med altid at stryge dem med hårene. Da hun ved lejlighed kaldes ud til en lettere neurotisk kvinde, ankommer hun med ordene:

”Nå, hvordan skal jeg nu helbrede Dem i dag? Ved håndspålæggelse eller ved, at vi drikker te sammen?”

Medicinske milepæle

1952-1953: Den store polioepidemi i Danmark. 7000 mennesker, primært børn, rammes.

1955: Danske børn vaccineres mod polio.

1960: P-pillen kommer på markedet i USA.

1964: Første nyretransplantation i Danmark.

Kilde: Sundhedsstyrelsen

*Katrine Ebbehøj, nummer to af fire kvindelige læger i samme klinik.
Kilde: Den danske Lægestand*

Dimission af nye lægekandidater i 1955

Lise Juhl, praktiserende læge fra 1965. På den tid oplevede hun som vagtlæge døren smækket i, fordi manden, der lukkede op, anså hende for dørsælger. En dame som læge kunne ikke passe ...

Medicinske milepæle

- 1966: P-pillen kommer til Danmark
- 1973: Lov om fri abort inden 12. svangerskabsuge
- 1977: Første MR scanning på mennesker
- 1981: Man opdager AIDS, som udvikler sig til en epidemi
- 1990: Danmarks første hjertetransplantation

Kilde: Sundhedsstyrelsen

Lise Juhl (1928-2014): Solist på fuld tid

Med Lise Juhls overtagelse af Katrine Ebbenhøjs lægeklinik i 1965 bliver den påny en fuldtidsklinik. Hun er på det tidspunkt mor til to små piger – den yngste på kun et år, og gift med en travl landsretssagfører, P. M. Uldall Juhl. På trods af det går hun all in som den tredje, kvindelige praktiserende læge i Slotsgade med en energi og et engagement i patienterne, som inden længe gør hende til noget af et fænomen.

Trods tressernes velstands- og velfærdsudvikling er den selvforsørgende, fuldtidsarbejdende kvinde endnu en sjældenhed, men Lise Juhl lever ud fra devisen om, at evner ikke skal spildes, og at viden, selvstændighed og værdighed, i modsætning til gods og guld, aldrig kan stjæles eller devalueres.

Hun kommer til Kolding efter lægeeksamen i København, hvor hun også er vokset op, for at afvikle turnus på Kolding Sygehus. Her bliver hun især grebet af ortopædien – inspireret af Danmarks første kvindelige ortopædkirurg, overlæge Ingeborg Lou – men hun vælger til sidst almen praksis, da hun i mellemtiden er blevet gift.

„Slider“ tre taxachauffører op

Gennem alle årene er hun sololæge, eller måske snarere den gammelkendte familielæge ”fra vugge til krukke”.

Efter dagens konsultationer venter ofte flere sygebesøg, og i de første år kører hun også lægevagt. Her må hendes robuste mentale og fysiske konstitution af og til strækkes til det yderste. På en julevagt med mange influenzatilfælde „slider“ hun tre taxachauffører op for at nå rundt til alle opkaldene.

På hjemmefronten leder og fordeler hun arbejdet for skiftende husassistenter og sørger for at pleje de sociale relationer. De to døtre vokser op i et hjem, hvor der ofte er gæster. Og ofte også livlige diskussioner mellem de to ægtefæller. De 16 års aldersforskel lægger ikke en patroniserende dæmper på Lise Juhl. Til gengæld bevirker den, at hun allerede bliver enke som 54-årig. P.M. dør i 1982 lige før sin 70 års fødselsdag.

Lise Juhl fortsætter klinikken frem til 1994, hvor den ældste datter Inger i mellemtiden er blevet læge, og nu tager over. Nummer fire kvindelige læge i Slotsgade er klar til at føre stafetten videre.

Inger Juhl: Arvtager og netværker

I januar 1994 kommer der nyt skilt på lægeklinikken Slotsgade 21, men efternavnet er det samme.

Den nye læge er nemlig Inger Juhl (f. 1960), der er datter af Lise Juhl, og dermed arvtager af klinikken i både køns- og familiemæssig forstand.

Den fjerde kvindelige indehaver er på det tidspunkt 34 år og tilhører en generation, der lægger vægt på at samarbejde og netværke.

Det sætter hurtigt sit præg på solo-klinikken. Som følge af stor patienttilstrømning kommer Inger Juhls mand, Finn Olav Hansen, efter et par år ind i klinikken på en så kaldt delepraksisordning. Den første af sin slags i landet. Senere får han sit eget ydernummer og bliver kompagnon. I 2008 køber endnu en kollega, Astrid Vase, sig ind i praksissen, der herefter hedder Vase, Juhl og Hansen.

På det tidspunkt er den flyttet i nye lokaler sammen med to andre lægeklinikker, Claus Olesen & Elin Franck og læge Mogens Ovesen. Adressen er nu: Ny Vestergade 1. Tilsammen danner de en såkaldt samarbejdspraksis, der deles om bl.a. fælles reception og venteværelse. Da Ove Mogensen dør, overtager Michael Kaltoft hans lokaler og går i kompagniskab med Jens Rosbach.

Netværket af læger i Ny Vestergade er således, i løbet af Inger Juhls tid, vokset til tre praksisser med i alt syv læger og tilsammen omkring 10.000 patienter i Kolding. På det værdimæssige område er arven efter forængerne uændret. Det vil sige en lægegerning baseret på respekt og ligeværdighed, prioritering af dialog med patient og pårørende, fokus på forebyggelse og social skævhed i sundhed samt kontinuitet i kendskab til livs- og sygehistorie.

Det, med at bygge relationen op mellem læge og patient gennem årelangt kendskab og skabe kontinuitet i behandlingen betyder meget for Inger Juhl. Hun er derfor også stolt over, at en enkelt af hendes patienter har haft alle fire kvindelige læger – lige siden Vilhelmine Nielsen!

Medicinske milepæle

1996:	Medicin mod HIV virker.
1997:	Forældre må ikke længere slå deres børn
1999:	14% af børn kommer til verdenen ved kejsersnit.
2003:	Alle gravide uanset alder skal tilbydes screening for Downs syndrom
2004:	De første e-mail-konsultationer hos praktiserende læger

Kilde: Sundhedsstyrelsen

FOTO : Nils Rosenvold

Finn Olav Hansen: Forebyggeren og fitness'eren

Når man har været håndboldspiller som ung og ovenikøbet døjet med rygsmerter, spiller forebyggelse en vigtig rolle. Derfor giver det meget mening for læge Finn Olav Hansen (f. 1958) at hjælpe patienterne til et sundt og aktivt liv, fremfor først at komme ind som læge, når skaden er sket. Derfor har den 58-årige læge, i de senere år, taget en Master i Exercise & Fitness, som hans patienter nyder godt af i almindelighed; supermotionisterne og de professionelle iblandt dem i særdeleshed.

Privat har Finn Olav Hansen, der stammer fra Fredericia, dannet par med Inger Juhl siden studiestarten i Odense i 1978. I nogle år satsede han på at blive specialist i kardiologi, men almenmedicinens mere forebyggende og helhedsorienterede muligheder gav i sidste ende større mening.

Det gør det aktive familieliv i høj grad også. I 1991 og 1997 forøges Juhl/Hansen med to adoptivdøtre fra Peru og Columbia, og under de langvarige adoptionsophold og mens pigerne er små, er han af afgørende betydning som tovholder både i private og klinikken. Med pigerne i en cykelanhænger og Inger ved sin side står den på cykelferier i sporet af Tour de France i de år.

Endelig har Finn Olav Hansen en stor aktie i de livsstilændrende behandlingsforløb og forsøg med „Fremtidsklinikken“, som praksissen gennem de sidstemange år har været initiativtager til.

Medicinske milepæle

- 2005: Verdens første ansigts-transplantation i Frankrig
- 2006: 80.000 unge kvinder mellem 15-19 år anvender P-piller
- 2007: Pakkeforløb (accelerert udredning) for kræftpatienter indføres
- 2008: Mammografiscreening for kvinder over 50 år.
- 2012: Forbud mod salg af tobak og alkohol til unge under 18 år.

Kilde: Sundhedsstyrelsen

Astrid Vase: Med individet i centrum

Vokset op på landet i en gammel bondeslægt har dét at sætte individet i centrum, altid betydet meget for Astrid Vase (f. 1953) og præget hendes virke som læge. Det gælder også i lægeklinikken Vase, Juhl og Hansen, hvor hun blev kompagnon i 2008 og dermed fulgte op på familietraditionen om at ”få sit eget”.

Forinden har Astrid Vase arbejdet på forskellige sygehusafdelinger i tyve år samt fem år som assistent i almenpraksis; og ved siden af bygget en familie op bestående af mand og fem børn. De to første kom til under studietiden, og hun var højgravid med nummer tre, da hun aflagde lægevidenskabelig embedseksamen i 1982. Fulgt op af yderligere to.

Selv om Astrid Vase på mange måder er mønsterbryder i forhold til slægt og miljø, er det blandt andet værdierne herfra, hun har taget med sig i arbejdet som praktiserende læge. Det vil sige en optagethed af, hvad der foregår i mennesket og mennesker imellem under de givne vilkår, og hvad der skal til for at klare det, der kommer til en.

På hjemmefronten har hun gennem alle årene haft en god støtte og sparingspartner i sin mand. Han er freelance kulturformidler og har fulgt sin kone i karrieren.

Sammen med ham deler hun også interessen for kulturelle oplevelser – specielt musik og teater, og så betyder det meget for Astrid Vase at komme ud i det fri, få jord under neglene og vandre i den stille natur. En kur, hun gerne anbefaler sin patienter.

Lotte Birkelund: Drømmen om *egne* patienter

Da Vilhelmine Nielsen blev praktiserende læge, var almen medicin ikke en uddannelse i sig selv, men noget man ”bare” blev efter nogle år i sygehusmarken. I dag er det et selvstændigt speciale, som tager fem år at uddanne sig til, og lægerne Vase, Juhl og Hansen er med til at uddanne fremtidige kolleger.

I jubilæumsåret har klinikkens patienter således fornøjelse af uddannelseslæge Lotte Birkelund (f. 1982), som ikke er i tvivl om, hvorfor hun vil være praktiserende læge.

Det skyldes muligheden for at få indfriet drømmen om *egne* patienter og realisere den kontinuitet i behandlingen, som er unik for almen praksis. Derfor har hun også valgt at involvere sig i Fremtidens Læge-projektet, som indgår i markeringen af jubilæet, og hun er spændt på at se resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen og sundhedscampen den 5. oktober, hvor borgerne kan give deres besyv med.

At det blev almen medicin, Lotte Birkelund slog ind på, hænger sammen med seks afgørende måneder i et lægehus langt oppe i Telemarken.

Her oplevede hun både kontinuitet og alsidighed. Den ene dag bød på rutineprægede blodtrykskontroller, den næste på ofre fra et lavineskred. Det sidste er der ikke store chancer for at møde i en dansk praksis hverdag, men til gengæld er den udfordret af, at flere og flere opgaver lægges ud til de praktiserende læger, og også af den årsag er Lotte Birkelund interesseret i arbejdet med de syv ’lægeroller’.

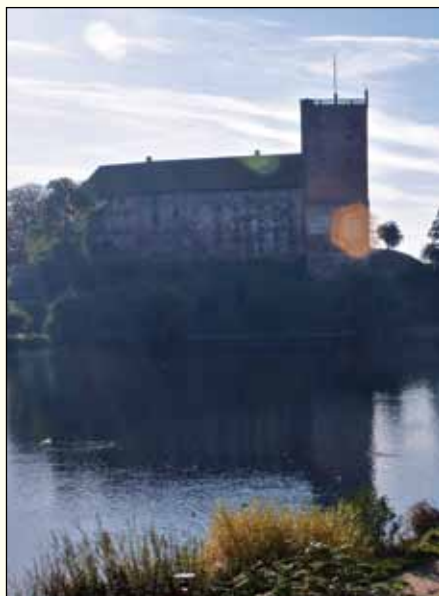
Når hun er færdiguddannet om et par år, glæder hun sig til at finde sin egen scene at spille på, hvor hun kan få indfriet sine lægefaglige ambitioner i et dynamisk kollegialt miljø med plads til et familieliv omfattende mand og to små børn.

Fremtidens læge: En læge er en læge, eller?

I de senere år er der inden for det almenmedicinske lægespeciale blevet større opmærksomhed på den praktiserende læges rolle. Eller snarere roller. For undersøgelser blandt patienter, læger og sundhedspersonale viser, at der er mange forskellige forventninger og holdninger til, hvad den praktiserende læge skal kunne.

I forbindelse med 100-års jubilæet i Vase, Juhl og Hansen stiller klinikken spørgsmålet om, hvilke kompetencer fremtidens praktiserende læge skal besidde, over til borgerne. Det sker i form af et spørgeskema med „de syv lægeroller“, omfattende forskellige kompetencer, som man kan vurdere på en karakterskala samt supplere med individuelle ønsker.

Lægerollerne indgår allerede i Sundhedsstyrelsens og Den danske Lægeforenings arbejde med at udvikle almen praksis via patientinddragelse. Desuden indgår spørgeskemaundersøgelsen, der kan udfyldes på et par minutter som et frisk fremtidspust i den historiske udstilling:

KLINIK 100 ÅR.

Onsdag den 5. oktober arrangerer projektgruppen bag udstillingen en Sundhedscamp på University College Syd, hvor borgere samt private og offentlige sundhedsaktører kan komme med yderligere input til, hvordan sundhedsvæsenet sætter patienten i centrum. Særligt i forhold til at fremme dialogen og kommunikationen mellem læge og patient.

På den måde er **KLINIK 100 ÅR** ikke blot et retrospektivt initiativ, men også en adgang til, at Kolding og dens borgere kan være med til at tage pulsen på fremtidens praktiserende læge.

De syv lægeroller

- Sundhedsfremmer
- Leder/administrator
- Samarbejder
- Kommunikator
- Medicinsk lægefaglig ekspert
- Professionel
- Akademiker

Kilde: Sundhedsstyrelsen

Den kønnede klinik

Inger Juhls oplevelse af som nystartet praktiserende læge at få mange nye yngre kvindelige patienter, er ikke usædvanlig. Samme oplevelse havde hendes moritresserne. Menderudover er der også andre uligheder på færde i 'den kønnede klinik' og i lægefaget som sådan. Kvinder har nemlig en mere kommunikerende tilgang til lægefaget end mænd, som til gengæld i højere grad tiltrækkes af det rationelle og håndværksmæssige i faget.

Det viser en opgørelse baseret på tal fra årene 2000-2010 og bragt i Ugeskrift for Læger. Mandlige læger dominerer i kirurgien, mens kvinder i højere grad vælger almen praksis, psykiatri, gynækologi og pædiatri (børnespecialiale). I forhold til lederstillinger er der også en klar kønsforskel. Selv om der er flest kvindelige læger på sygehusene, er mere end 60% af stillingerne som overlæger, lægechefer m.fl. besat af mænd.

Speciallæge i almen medicin og forsker på Forskningsenheden for almen praksis på Københavns Universitet, Helena Galina Nielsen, forklarer skævheden med, at kvinder dropper chefstillingerne for at opnå balance mellem arbejde og familieliv, mens mænd er mere konkurrencebetonede og stiler efter lederstillinger og højere løn. Et træk, der genfindes ved kvinders indtog i andre akademiske mandefag som f.eks. jura, teologi og psykologi. Eller med andre ord: Når kvinder rykker ind, rykker penge og prestige ud.

Fremadrettet er der imidlertid potentiale til forskydninger i lægernes kønsstereotype karrierevalg. I fjor var der for første gang flere kvindelige end mandlige udøvende læger, og ved optaget af medicinstuderende i 2012 var der næsten dobbelt så mange kvinder (869) mod mænd (482). Det må få konsekvenser; hvilke vil fremtiden vise.

(Kilde: Ugeskrift for Læger 5/2014 og JP/Finans.dk 7/4 2006)

KLINIK 100 ÅR – et frivilligt projekt

Udstillingen for **KLINIK 100 ÅR** og de øvrige arrangementer i anledning af hundredåret for Koldings eneste kvindedrevne lægeklinik gennem fire generationer er blevet til som følge af en gruppe frivilliges indsats.

Deltagerne, der repræsenterer forskellige baggrunde og interesser, har fundet det oplagt at belyse det usædvanlige jubilæum ud fra dels historiske, dels fremtidsorienterede årsager og med en vision om at involvere Koldings borgere i projektet. Det gælder ikke mindst i den del af projektet, som omfatter spørgeske- maundersøgelsen og sundhedscampen „Fremtidens sundhedsvæsen“.

Alle, der har lyst til at deltage i sundhedscampen onsdag den 5. oktober 2016 på University College Syd, Dyrehavevej 116, Kolding, kan kontakte projektkoordinator Dorthe C. Z. Iversen på dciv@ucsyd.dk/ tlf. 3025 6536.

God fornøjelse!

Deltagere i KLINIK 100 ÅR:

Inger Uldall Juhl
Dorthe C.Z.Iversen
Aase Gillling
Birgitte Lund
Lene Wul
Bente Vilandt
Kurt Nielsen
Benedicte Bernstorff
Inge Berg
Lotte Birkelund
Christina Hovmand Kristensen
Lone Vesterdal
Birgitte Possing
Helle Juhl
Jytte Skræddergård
Kirsten Skaastrup
Pia Bruhn
Astrid Vase

KLINIK
 100ÅR